

Onderwerp Capaciteitsonderzoek Sportaccommodaties
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 84128-2024

Datum 4 april 2024

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

Elke vier jaar laat de gemeente Groningen een capaciteitsonderzoek uitvoeren waarbij de huidige en de toekomstige behoefte aan sportaccommodaties in kaart wordt gebracht. In het Meerjarenprogramma Sport & Bewegen 2021-2025 staat binnen de actielijn sportieve capaciteit het uitvoeren van een capaciteitsonderzoek in 2024 als inspanning opgenomen. Omdat er op meerdere plekken in de gemeente capaciteitsknelpunten werden ervaren, hebben we besloten de actualisatie van het capaciteitsonderzoek in 2023 uit te voeren waarvan nu de eindrapportage voorligt.

Het doel van deze brief is om u te informeren over de uitkomsten van dit capaciteitsonderzoek en om de uitkomsten te duiden. Gelet op de groei van de gemeente, de ervaren capaciteitsknelpunten en de omgevingsvisie die wordt ontwikkeld, hebben we de urgentie gevoeld om daarnaast ook alvast te starten met het proces 'Masterplan (door)ontwikkeling sportvoorzieningen 2037' waarvoor als eerste stap parallel aan deze brief ook het 'Ambitiedocument (door)ontwikkeling sportvoorzieningen 2037' wordt gepresenteerd (hierna genoemd als proces Masterplan). De resultaten van het capaciteitsonderzoek in onderstaande paragrafen zullen we daarom in het licht van deze ontwikkeling duiden door aan te geven hoe de resultaten van het capaciteitsonderzoek terugkomen in dat proces.

Wat typeert de sportaccommodaties in Groningen?

De gemeente Groningen bestaat uit een stedelijk gebied en een flink aantal kernen/dorpen en is een groeiende gemeente. Wij beschikken over een divers aanbod van sportaccommodaties. Het aantal zwembaden, binnensportaccommodaties en sportparken is groot en (mede) daardoor is de spreiding ervan over de gemeente behoorlijk goed. De spreiding van tennis- en padelbanen is redelijk, met een

Volgvel 1

zwaartepunt in het zuidelijke deel van de stad en gemeente. Bij voetbal en korfbal valt op dat er een relatief groot aantal verenigingen bestaat met een beperkt aantal leden. Naast de voorzieningen die eigendom zijn van de gemeente of een private partij is er een groot aanbod van studentensportvoorzieningen.

Ontwikkelingen ten opzichte van het vorige capaciteitsonderzoek uit 2020

Omdat tijdens de vorige editie van het capaciteitsonderzoek de werkwijze met een klankbordgroep door de betrokken partijen als erg prettig werd ervaren, is dezelfde werkwijze ook in deze editie toegepast. In deze klankbordgroep hebben de Sportkoepel, de Adviescommissie voor de Sport, verschillende sportbonden en de adviseur Lokale Sport geparticipeerd. In vergelijking met het capaciteitsonderzoek uit 2020 zijn, conform de wens van de raad, dit keer de studentensportaccommodaties ook volwaardig meegenomen om zo koppelkansen te kunnen identificeren en alle accommodaties zo optimaal mogelijk te benutten. In samenwerking met de RUG/Hanze is de opdracht verstrekt voor dit capaciteitsonderzoek. Daarnaast is in vergelijking met het vorige capaciteitsonderzoek dieper op de accommodaties voor tennis, padel en squash ingegaan en zijn (waar mogelijk) accommodaties in privaat eigendom meer in het onderzoek meegenomen.

Een aantal ontwikkelingen die in het capaciteitsonderzoek van 2023 geconstateerd worden, is ook in de vorige editie van het capaciteitsonderzoek in 2020 al gesignaleerd. Denk hierbij aan de bevolkingsgroei, de toename van individuele en ongeorganiseerde vormen van sport en bewegen en de verschuiving van het aantal voetbalteams van zondag naar zaterdag. Een aantal ontwikkelingen heeft een grotere vlucht genomen dan in 2020 werd voorzien. Zo is de populariteit van tennis en padel zeer sterk gegroeid en wordt voor de langere termijn een groei in behoefte verwacht. Ook is zichtbaar dat de verschuiving van het aantal voetbalteams van de zondag naar de zaterdag zich verder heeft voortgezet. Ten opzichte van het capaciteitsonderzoek in 2020, zijn er op dit moment 25 voetbalteams minder die op de zondag spelen en zijn er 23 teams bijgekomen op de zaterdag. Dit zorgt ervoor dat de druk op de wedstrijdcapaciteit op zaterdag verder is toegenomen.

Conclusies en vervolg per type sportaccommodatie

In de managementsamenvatting van het rapport worden per type sportaccommodatie conclusies en mogelijke maatregelen benoemd. De onderliggende analyses en uitgebreidere beschrijvingen worden in de hoofdstukken daarna uiteengezet. Onderstaand geven we op hoofdlijnen aan hoe we vervolg willen/kunnen geven aan de genoemde conclusies en maatregelen.

Binnensport

Op de langere termijn zijn minstens twee extra sporthallen nodig. De suggestie wordt gedaan om ook te kijken naar de vervangingsvraag van oudere gymzalen en zo wellicht 3 gymzalen te vervangen door 1 sporthal of 2 gymzalen door 1 sportzaal, die voor meer sporten gebruikt kan worden. Hoewel deze maatregel vanuit het belang van de binnensport aantrekkelijk is, vraagt dit om een zorgvuldige afweging met onderwijshuisvesting en de uitgangspunten voor bewegingsonderwijs. Gymzalen zijn in veel gevallen gekoppeld aan het basisonderwijs. Eén van de uitgangspunten van het Scholenplan 'Gro Up' is het streven om de reistijd voor leerlingen tot een minimum te beperken en de lestijd optimaal te benutten. Bij scholen met een minimale behoefte van 20 klokuren bewegingsonderwijs is het uitgangspunt om een gymzaal bij de school

Volgvel 2

te realiseren. Waar mogelijk en met name bij voortgezet onderwijs stuurt de gemeente op zoveel mogelijke clustering om functionaliteit, kwaliteit en benutting te vergroten. Met name bij nieuwbouw/verbouw van VO-scholen liggen dan ook de koppelkansen voor binnensport. Daarnaast kijken we naar koppelkansen bij ontwikkelingen binnen MBO-onderwijs. Ook willen we verkennen of het toevoegen van faciliteiten aan bestaande sportzalen/sporthallen de functionaliteit en benutting vergroot. Denk hierbij aan het toevoegen van tribune of horecavoorzieningen.

De gymzalen die aan vervanging toe zijn, liggen voornamelijk in oudere wijken van de stad. Wanneer we koppelkansen willen benutten en bijvoorbeeld oude gymzalen zouden willen vervangen door een sporthal/sportzaal, speelt hier wel een ruimtevraagstuk voor inpassing van bijvoorbeeld bijbehorende parkeerfaciliteiten. Deze inpassing vormt een uitdaging vanwege een algemeen toenemende druk op functies in de openbare ruimte in deze wijken. Voor deze koppelkansen kijken we dan ook vooral naar de gebiedsontwikkeling van de Suikerzijde en naar de ontwikkeling van de Vitaliteitscampus Kardingse. In het proces van het Masterplan krijgt dit zijn definitieve beslag.

Zwembaden en ijsbaan

De genoemde maatregelen op het gebied van de zwem- en ijscapaciteit worden in de ontwikkeling van de Vitaliteitscampus Kardingse meegenomen. De capaciteitsbehoefte bij zwemmen maakt dat in de toekomst in ieder geval uitbreiding van 25-meterbad zwembadwater nodig is van 6 naar minimaal 10 banen. In de ontwikkeling van de Vitaliteitscampus zullen hierin onderbouwd keuzes worden voorgelegd en wordt ook ingegaan op de 25-50 meter bad afweging. Daarnaast loopt er momenteel nog een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de drie particuliere zwembaden, deze zwembaden worden gerund door vrijwilligers. Dit onderzoek wordt binnenkort afgerond. Uitkomsten van dat onderzoek en eventuele besluiten die daar uit voortvloeien dienen ook in het licht van de totale zwemcapaciteit te worden genomen.

Tennis en padel

Opgedane inzichten op het gebied van de groeiende behoefte aan tennis en padelcapaciteit en de krimp van beschikbare indoor locaties worden meegenomen in het proces Masterplan. Dit gaat enerzijds om de capaciteitsvraag als ook om de rol van de gemeente ten aanzien van sportclubs (non profit en/of commercieel) in deze tak van sport. Daarnaast ligt er voor tennis een koppelkans voor het weekendgebruik bij Sportcentrum RUG/Hanze die we nader zullen verkennen.

Voetbal

Hoewel uit het capaciteitsonderzoek blijkt dat er gemeentebreed voldoende capaciteit is voor voetbal wordt er wel krapte ervaren op een aantal sportparken. De vraag hoe we met de spreiding van capaciteit om willen gaan, is daarom nog urgenter geworden. Spreiding is tweeledig van belang, enerzijds de spreiding over verschillende locaties, maar anderzijds ook spreiding op de speeldagen. Daarom willen we de komende periode het project Beter Benutten Buitensport continueren om te kijken of we de beschikbare capaciteit nog beter kunnen inrichten en tot betere spreiding kunnen komen. Concreet voorbeeld daarvan is dat we verkennen waar omzetting van natuurgras naar kunstgras nodig is en het aanbrengen van verlichting of het plaatsen van teamlockers tot het oplossen van capaciteitsknelpunten kan leiden. Er zijn sportparken waar volgens de richtlijnen nog een overschot in de capaciteit is maar

Volgvel 3

sportclubs toch capaciteitsknelpunten ervaren of dat er volgens de richtlijn een capaciteitstekort is die door de sportclub niet als knelpunt wordt ervaren. Het vraagt om een nadere verkenning binnen het project Beter Benutten Buitensport om te kunnen vaststellen of er daadwerkelijk sprake is van een gebrek aan capaciteit of dat er uitdagingen op het gebied van planning, beschikbaarheid van vrijwilligers of wensen ten aanzien van uitbreiding onder liggen. Ondersteuning of aanpassingen in voorzieningen kunnen dan worden afgestemd op het daadwerkelijk of onderliggende probleem. Daarnaast blijven we in gesprek met de KNVB over de mogelijkheden om wedstrijden beter te kunnen spreiden en zo tot betere benutting van de beschikbare capaciteit te komen en piekbelasting (op vooral de zaterdag) te verlichten.

De toename van de behoefte aan voetbalcapaciteit van 4-5 velden in de toekomst krijgt een vervolg in het proces van het Masterplan. Hierin gaan we nader in op de mogelijkheid om de voetbalcapaciteit in ontwikkelgebieden toe te voegen. De opbrengsten van het project Beter Benutten Buitensport en de uitgangspunten die in het 'Ambitiedocument (doorontwikkeling) Sportvoorzieningen 2037' worden opgesteld gaan de komende periode helderheid geven over welke stappen we in samenspraak met de sportclubs en de KNVB kunnen zetten.

Overigens is van belang te noemen dat in het capaciteitsonderzoek op het gebied van voetbal Sportpark Corpus den Hoorn buiten beschouwing is gelaten vanwege het separate onderzoek naar de capaciteitsknelpunten op dit park. In het proces van het Masterplan wordt het totale capaciteitsvraagstuk meegenomen.

Hockey

Er is extra hockeycapaciteit nodig. Omdat er onvoldoende ruimte is voor het aanleggen van extra velden bij één of twee gemeentelijke verenigingen wordt de suggestie gedaan om extra capaciteit toe te voegen op een nieuw sportpark met twee velden aan de Oostzijde van de stad. Een andere suggestie die wordt gedaan om de knelpunten op de zaterdag op te lossen – en meteen ook in het noordwestelijke deel van de stad jeugdhockey aan te kunnen bieden – is het gebruik van de velden op sportpark Zernike door één of meer gemeentelijke hockeyverenigingen op de zaterdagen. Deze koppelkans wordt in afstemming met het Sportcentrum RUG/Hanze in het proces van het Masterplan met de betrokken sportclubs verkend. In de gebiedsontwikkeling Meerstad wordt in de Eemskanaalzone ruimte gereserveerd voor sport. Hier zou een sportpark met hockeyvelden een mogelijkheid zijn om hockey beter te spreiden over de gemeente en capaciteit toe te voegen. Ook dit onderdeel gaat mee in de afwegingen in het proces van het Masterplan waarbij we ook de huidige aanbieders van hockey zullen betrekken.

Overige sporten

Voor overige sporten worden minder capaciteitsknelpunten ervaren maar worden ook mogelijke maatregelen genoemd die de komende periode nader verkend kunnen worden binnen het proces van het Masterplan, gebiedsontwikkelingen of andere koppelkansen die zich voordoen. Deze overige sporten worden in het capaciteitsrapport beschreven. Voor alle sporten geldt dat we bij de afwegingen de koppelkansen met studentensportvoorzieningen uitdrukkelijk meenemen. Voorbeeld hiervan is dat momenteel al in samenwerking met Sportcentrum RUG/Hanze wordt onderzocht of studentenrugby mogelijk kan verhuizen van sportpark Corpus den Hoorn naar Sportcentrum RUG/Hanze.

Daarnaast wordt geconstateerd dat er sporten zijn met een overschot aan capaciteit waarbij, gezien de ontwikkelingen, niet verwacht wordt dat dit overschot van tijdelijke aard is. Bij deze sporten gaan we heroverwegen of we in het licht van de totale capaciteit wellicht anders met deze ruimte om moeten gaan zodat ruimte ontstaat om capaciteitsknelpunten bij andere sporten op te lossen en/of behoefte aan ruimte voor nieuwe sporten een plek te geven.

Voortgang Beter Benutten Buitensport

Naast de uitkomsten van het capaciteitsonderzoek continueren we het project Beter Benutten Buitensport. In 2019 is de gemeente gestart met de pilot Beter Benutten Binnensport. Hierdoor is er een betere bezetting van de binnensportaccommodaties ontstaan en kan er beter worden voldaan aan de behoeften van sportverenigingen. In 2023 is het traject Beter Benutten Buitensport gestart. Het doel daarvan is om meer inzicht te krijgen in de huidige situatie en de acties die de gemeente en de sportclubs op korte termijn kunnen ondernemen om de bestaande capaciteit te optimaliseren. In tegenstelling tot het capaciteitsonderzoek is het traject dus meer op de korte termijn gericht en gaat het gedetailleerder op individuele sportparken in.

In 2023 is begonnen met sportpark West End, gevolgd door sportpark De Koepel. Voor beide sportparken zijn in samenwerking met de vaste gebruikers de knelpunten geïnventariseerd. Daarnaast zijn mogelijke oplossingsscenario's bepaald, waarna de meest kansrijke oplossingen zijn benoemd en vervolgstappen zijn geschetst. Op een later moment komen wij bij uw raad terug met uitgebreidere informatie over de resultaten en het vervolg, mede in relatie tot het proces van het Masterplan.

Vervolg

In het 'ambitiedocument (door)ontwikkeling sportvoorzieningen 2037' wat parallel aan deze brief aan u wordt aangeboden, wordt een vertaling gemaakt van de uitkomsten van het capaciteitsonderzoek naar uitgangspunten voor het proces 'Masterplan (door)ontwikkeling Sportvoorzieningen 2037' wat uitmondt in een uitvoeringsagenda. Op 17 april 2024 staat een beeldvormende bijeenkomst gepland waarin zowel het capaciteitsonderzoek als het 'Ambitiedocument (door)ontwikkeling sportvoorzieningen 2037' worden toegelicht.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.